

Asia: VN/6434/2019

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi energian alkuperätakuista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö

VN/6434/2019

Suomen sähkökäyttäjät ry:n lausunto uudesta laista energian alkuperätakuille

Suomen Sähkökäyttäjät ry (ELFI) kiittää Työ- ja elinkeinoministeriötä mahdollisuudesta lausua mielipiteensä hallituksen esityksestä uudesta laista energian alkuperätakuille.

ELFI edustaa yli 1 GWh vuodessa kuluttavia sähkön netto-ostajia. Jäsenyrityksemme edustavat laajasti kaupan, teollisuuden ja palvelualojen yrityksiä, joiden osuus Suomen vuotuisesta sähkökäytöstä on lähes 20 %.

ELFIN mielestä on tärkeää turvata sähkömarkkinoiden kustannustehokas toiminta sekä huomioida eri liiketoiminnoista tulevien ja eri kokoisten asiakkaiden mahdollisuudet osallistua vapaaehtoisesti sähkömarkkinoille. Asiakaskeskeinen ja läpinäkyvä sähkömarkkina mahdollistaa aktiivisille yrityksille taloudellisen lisäarvon sekä tuo etua koko Suomen taloudelle ja sähkömarkkinalle. Energian alkuperätakuut ovat omalta osaltaan tuomassa markkinaehtoisuutta ja todennettua läpinäkyvyyttä markkinoille.

Lausunto laki energian alkuperätakuista

ELFIN mielestä lähes kaikki ehdotetut muutokset ovat asianmukaisia ja selkeyttävät alkuperätakuiden roolia sähkö- ja energiamarkkinoilla.

Mielestämme on hyvä, että 29 §:ssa valvontaviranomaiseksi määrätään Energiavirasto. Valvonnan keskittäminen synnyttää osaamiskeskuksen ja on kustannustehokas tapa hoitaa laadukasta valvontaa.

Ongelmalliset kohdat lakiehdotuksessa ovat seuraavat:

21 § Rekisterinpitäjät

Osaamisen keskittymisen ja kustannustehokkuuden kannalta on mielestöntä, että energiaan liittyvien alkuperätakuiden rekisterinpitäjiksi valitaan kolme eri tahoja, joista yksi toimii samanaikaisesti myös valvontaviranomaisena. Tämä ei voi olla markkinoiden toivoman kustannustehokkuuden ja toiminnan läpinäkyvyyden kannalta mielekäs vaihtoehto. Kyseiseen toimeen on jo perustettu Fingrid Oyj:n toimesta erillinen yritys. Digitaalisten alkuperätodennusten hallinta ei poikkea merkittävästi siitä, mikä on energian lähde.

Suomen Sähkökäyttäjät ry ehdottaa kaiken energia alkuperän rekisterinpitäjäksi yhtä osapuolta ja mielestämme Finextra Oy olisi tähän osaamisen kannalta sopivin vaihtoehto. Rekisterinpidon keskittäminen on myös keino varmentaa tasainen korkea laatu toiminnalle, sillä lakiehdotuksen mukaisesti alkuperätakuiden myöntäminen, siirtäminen, peruuttaminen ja mitätöinti on järjestettävä siten, että alkuperätakuut ovat tarkkoja, luotettavia ja vaikeasti väärennettävissä.

Rekisterinhallintaosaamisen hajauttaminen kolmelle ei ole perusteltua kustannusten eikä toiminnan laadun kautta. On myös hallinnollisesti kyseenalaista, miten toimintaa voidaan valvoa objektiivisesti, jos valvoja on myös valvottava.

Sertifikaattitoiminta on lähtenyt markkinaehtoisesti liikkeelle RECS-sertifikaateista ja niiden tarkoitus oli tuoda luotettava todennus markkinaosapuolten väliseen ympäristömyötäiseen sähkökauppaan. Nyt ehdotettu malli vaarantaa sekä kustannustehokkuuden että sekoittaa eri roolit keskenään.

Jäännösjakauma

ELFI pitää ongelmallisena sitä, että varmentamattoman tuotannon ja varmentamattoman kulutuksen erotus tasataan eurooppalaista jäännösjakaumaan käyttäen. Tämä on ehdotetun mallilaskelmien suurin epäkohta. Suomen energiamarkkinat ovat matkalla kohti hyvin kunnianhimoisia ympäristötavoitteita. Jos jäännösjakaumassa käytetään eurooppalaista jakaumaa, on mahdollista saada siihen hiilivoimaa, vaikka hiilivoimaa ei Suomessa käytettäisi tai Suomeen tuotaisi.

Onko mahdollista, että Suomen asettamat CO2 tavoitteet voivat kariutua eurooppalaiseen hiilivoimaan. Jäännösjakaumatiedot tulevat näkymään jokaisen suomalaisen sähkölaskussa, uskottavat selitykset voivat olla poliittisesti hyvin vaikeita viestiä.

Kunnioitavasti

Pasi Kuokkanen

Suomen Sähkökäyttäjät ry

Kuokkanen Pasi
Suomen Sähkökäyttäjät ry